

"Това е родословието на Адама. Когато Бог сътвори човека, създаде го по подобие Божие, мъж и жена ги сътвори и ги благослови, и им даде име „човек" в деня на тяхното сътворение" (Бит. 5:1-2).

Обични млади православни християни от Германия!

Като епископи на вашата Църква в Германия, ние се обръщаме с това нарочно писмо до вас и желаем да изразим позиция по някои актуални въпроси. Светът се стеснява все повече. И все по-отчетливо изпъкват наболелите проблеми. Те засягат дълбоко човешкото съществуване – вашето съществуване: настоящето и бъдещето Бог е положил във вашите ръце.

1. В страната, в която живеем, отделният човек има възможност да се развива свободно и според човешкото си достойнство. Невинаги в човешката история е било така. В много страни по света това не е възможно и днес. Можем да приемем, че за нас да живеем в Германия – страна, в която мирът, свободата, демокрацията и човешките права са признати за всеобщо благо – е Божие благословение. На фона на религиозния екстремизъм, който става все по-сериозна заплаха на много места, ние, християните, сме призовани да защитаваме с всички сили горепосочените ценности.

Те са в съзвучие с образа на човека, който утвърждава Св. Писание и Преданието на нашата Църква: човекът е сътворен по Божи образ (Бит. 1:27). Способността на човека да се самоопределя свободно е за нас един от белезите на Божия образ.

2. Тази свобода е изключително ценен дар, от който трябва да се ползваме отговорно. Отговорността е неразривно свързана със свободата. Тази връзка се проявява във всички сфери на живота, в това число и когато човек взема решение дали да преживее живота си сам, или в съюз с друг човек, както и при търсенето на партньор или партньорка. Във връзка с това се появяват редица въпроси, като например за сексуалността, за сключването на брак, за разликата между граждански и църкавен брак и т. н. Тези въпроси засягат дълбоко всяка отделна личност, понеже всеки избира свободно житейския си път.

Изложените тук съображения имат помощен характер, защото всеки трябва свободно да избере своя житейски път. Те призовават към отговорно подхождане към тези въпроси и насърчават разговора за тях в нашата Църква.

3. Един от най-известните и обичани пасажии в Библията е Глава 13 от Първото послание на св. апостол Павел до коринтяните, която се нарича още „Химн на любовта". В нея светият апостол представя любовта като сила, която води до преодоляване на собствения егоизъм. Как? „Любовта е дълготърпелива, пълна с благост, любовта не завижда, любовта се не превъзнася, не се гордее, не безчинствува, не дири своето, не се сърди, зло не мисли, на неправда се не радва, а се радва на истина; всичко извинява, на всичко вярва, на всичко се надява, всичко претърпява. Любовта никога не отпада, а другите дарби, ако са пророчества, ще престанат, ако са езици, ще замлъкнат, ако са знание, ще изчезнат" (1 Кор. 13:4-8). Следователно любовта води до пълно осъществяване на човека в нас и да познаване на истината. Затова тя е по-ценна от всяка друга добродетел: „А сега остават тия три: вяра, надежда, любов; но по-голяма от тях е любовта" (1 Кор. 13:13).

В смисъла на този текст любовта е безусловно себеподаване на друга личност: когато обичам, вече не поставям себе си в центъра на своето съществуване. Любовта е всеобхватна и динамична и е нещо повече от „пеперуди в корема". Тя предполага и осъществява следните думи на Христос: „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се прилепи до жена си и ще бъдат двамата една плът. Тъй че те вече не са двама, а една плът" (Мат. 19:5-6).

4. В днешно време немалко млади мъже и жени имат сексуални връзки преди брака. Мнозина питат за становището на Православната църква относно това явление. Задача на нашата Църква е да съпътства вярващите с духовен съвет, а не механично да формулира предписания. С това не издаваме разрешително за сексуална вседозволеност. Ние настояваме, че е изключително важно да се действа отговорно; всеки носи отговорност за своята сексуалност, за сексуалността на партньора, респ. партньорката, както и за последиците от сексуалния живот; тази

отговорност се носи пред самия себе си, пред обществото и пред Бога. В този смисъл св. апостол Павел пише до коринтяните: „Или не знаете, че тялото ви е храм на Духа Светаго, Който живее във вас и Когото имате от Бога, и че не принадлежите на себе си?“ (1 Кор. 6:19).

Тази глава от посланието до коринтските християни е посветена на свободата, която произтича от връзката с Христос и която може да бъде живяна в благословения от Бога брак. Така че ние желаем вашата любов да бъде увенчана с църковен брак, за да израсне от нея християнско семейство и за да се научите да почитате, да пазите и да поддържате живота, в това число и нововъзникващия живот. В тази връзка напомняме, че ембрионът е човешко същество още от момента на зачеването.

Ние ви призоваваме: Не премълчавайте въпросите си! Давайете им гласност! Обсъждайте ги с компетентни хора. Откритите разговори могат да помогнат да опознаем по-добре себе си и да намерим решения: себеразкриването е целително за душата. Особено ви призоваваме да водите разговори с опитни духовни наставници. Нашата Православна църква има дълга традиция на душеполезни и целителни беседи. И днес – във времето на електронните медии – това може да донесе голяма полза.

5. В страната, в която живеем, православният църковен брак по правило се сключва, само след като младоженците са сключили граждански брак. Гражданският брак има за цел да защити юридически мъжа и жената.

За нас, християните, бракът е свързан с онази Божия любов, която Иисус Христос ни показва чрез Своето Въплъщение, Разпятие и Възкресение. Затова за човека, който вярва в Иисус Христос като в Син Божий, бракът е повече от светски акт, и със сигурност е несравнимо повече от сватбено тържество. Той предполага вричане в доживотна вярност и отдаване, както и това, че съюзът между съпрузите трябва да се превърне във връзка с Христос. Съпрузите са призовани да приемат съюза си като дар от Бога и като израз на онази взаимна любов, която се преживява в църквата на Христос. Величието на това събитие се посочва всеки път по време на бракосъчетанието с увенчаването на двамата съпрузи – един с друг и един за друг. Образът, чрез който св. апостол Павел изразява това разбиране, е връзката между Христос и Неговата църква. Тази връзка Той нарича тайна: „Тази тайна е велика; но аз говоря за Христа и за църквата“ (от апостолското четиво за тайнството Бракосъчетание, Еф. 5:32).

Отново в службата на бракосъчетанието многократно се отправя молитва Бог да дари съпрузите с плодовитост. Нашата Православна църква благославя желанието за потомство и гледа на детето като на дар от Бога. Но и когато е без деца, бракът е свят и съвършен. Смятаме, че отговорният християнски живот предполага да се държи сметка и за числеността на семейството. Трябва да се има предвид и това, че за православните християни абортът, т. е. убиването на жив организъм, се изключва напълно, независимо дали е с цел семейно планиране или има друг мотив.

Преди брака следва да се провеждат подготвителни разговори с енорийския свещеник, които да засегнат всички тези аспекти. Подобни разговори не са просто формално изискване преди бракосъчетанието и следва да се проведат преди да започне практическата подготовка на сватбата.

6. В плуралистично общество като германското браковете между православни и други християни не са рядкост. Наричат ги междуконфесионални. Такива бракове доведоха през последните години до срещи и взаимно опознаване. Освен това те показаха, че е възможно децата да бъдат възпитавани в дух на взаимно уважение към различни традиции. В документите, които изготвихме съвместно с Римокатолическата и Евангелската църква в Германия, се разглеждат практически въпроси, отнасящи се до междуконфесионалните бракове. Но тези документи също предполагат провеждане на пастирски разговор във всеки отделен случай.

Междуконфесионалните бракове поставят предизвикателства: например в споменатите документи въпросът за общото вземане на св. Причастие остава нерешен. Позицията на нашата Църква неизменно е: вземане на св. Причастие е възможно само тогава, когато има пълно единство във вярата. Подобно единство не е налице при междуконфесионалните бракове. В

този случай сме изправени пред болезнена ситуация, която представлява предизвикателство за богословието. Трябва да заявим това напълно открито. Молим се на Бога да ни помогне да преодолеем по-скоро разделението и да се съберем в единство.

7. Още по-сложна е ситуацията, когато става дума за брак с нехристиянски партньор, респ. партньорка. Такива бракове се наричат междурелигиозни. При тях липсва каквато и да е обща християнска основа. В някои случаи междурелигиозните партньорства, респ. бракове, пораждаат конфликти, които могат до доведат до изолиране на участниците в такъв брак. Тук следва да напомним за съкровището на свободата, която Бог е подарил на човека: изискването за отделияне от обичайния човек по религиозни причини не съответства на свободата, която всеки човек е получил, бидейки сътворен по Божия образ (Бит. 1:27). При междурелигиозните партньорства гражданският брак се явява приемливо решение. Той представлява юридическа защита и е гаранция, че съпрузите ще имат равни права. За онези обаче, които вярват в Бога и са убедени, че техният брак трябва да има Неговото благословение, гражданският брак обикновено не е достатъчен. Те имат желание за някаква религиозна церемония, чрез която да бъде онагледен фактът, че Бог е благословил техния брак. Нашата църква няма как да извърши подобна церемония, понеже в основата на тайнството Бракосъчетание е вярата в Троициния Бог. Ние обаче приемаме подобно желание като напълно оправдано. Ето защо Православната църква в Германия е готова да полага пастирска грижа и за такива двойки, стига те да имат желание за това, и е винаги на разположение за съвет или помощ. Така също приканваме тези двойки съвместно да обсъждат въпросите, произтичащи от религиозните различия, в дух на откритост и конструктивност – както преди, така и след сключването на брака; такъв въпрос например е възпитанието на децата.

8. В днешно време оживено се дискутира въпросът за хомосексуалността и хомосексуалните партньорства. Възможността в нашето общество открито да се обсъжда тази тема може да се оцени като нещо принципно положително. В продължение на векове съществуването на хомосексуални мъже и жени бива игнорирано, а тези хора дори биват потискани и преследвани, както например във времената на националсоциализма.

В Св. Писание както на Стария, така и на Новия Завет се срещат изказвания срещу хомосексуалността. Смисълът на тези изказвания днес е предмет на непримирими спорове. В Преданието на нашата Църква също се срещат множество изказвания срещу хомосексуалността. Като всяка плътска склонност и тази подлежи на ограничаване посредством въздържание, умереност на необузданите страсти, целомъдрие и подвиг, на които се учим по време на поста. Ясно е, че знаем много малко за това как възниква хомосексуалността. Възможно е да има генетични, психически и културни фактори, но в действителност няма яснота каква роля играят тези фактори и как се съотнасят.

Доколкото според православно разбирание брачното тайнство предполага съюз между мъж и жена, който отива отвъд чисто социалната перспектива, в нашата Църква не е възможно хомосексуални партньори да сключат брак. Оставащите без отговор въпроси, които засягат хомосексуалните, следва да се решават в сферата на пастирското душегрижие, а Църквата е длъжна с такт да обгрижва тези хора. Всеки човек е създаден по образ Божия. Ето защо на всички хора следва да отдаваме уважението, което подобава на Божия образ в тях. Това се отнася и за нашите енории, които са длъжни да показват любов и уважение към всички.

Заклучение:

9. В обществото, в което живеем, непрекъснато стават промени. Ние приветстваме онези от тях, в които разпознаваме Духа на Евангелието на Исус Христос. Днес традиционното семейство също се сблъсква със сериозни предизвикателства. Верни на думите на св. апостол Павел от Посланието до солуняни „всичко изпитвайте, о доброто се дръжте“ (1 Сол. 5:21), ние винаги сме призвани, обични млади православни християни, да свидетелстваме за учението на нашата Православна църква за човека, и най-вече – да живеем това учение.

Определението на семейството като „малка църква“, като първична клетка на църковния организъм, според нас неизменно сочи към бъдещето.

Бог да ви благослови!

Франкфурт на Майн, 12 декември 2017 г.

Превод от немски: Смилен Марков